

Glazbena škola u Varaždinu

Velika koncertna dvorana

Četvrtak, 24. svibnja 2018.

19 sati

MILKA TRNINA

Uzor i inspiracija

u povodu 155. obljetnice rođenja hrvatske primadone

u suradnji s Udrugom poklonika Milke Trnine

Dr. sc. Zdenka Weber: Predstavljanje monografije *Milka Trnina*
predsjednica Udruge poklonika Milke Trnine i urednica monografije

W. A. Mozart
(1756. – 1791.)

In uomini, in soldati, arija Despine iz opere *Così fan tutte*

Ivan pl. Zajc
(1832. – 1914.)

On ode, recitativ i arija Jelene iz opere *Nikola Šubić Zrinski*

Tia Pikija, sopran

prof. Vesna Leljak-Petković, klavir

mentor: prof. Dorotea Ilčić

W. A. Mozart

Ein Mädchen oder Weibchen, arija Papagena iz opere
Čarobna frula

Ivan pl. Zajc

Gle, kako divno sjaji grad, Romanca Zrinskog iz opere
Nikola Šubić Zrinski

Dominik Padarić, bariton

prof. Danijel Oto, klavir

mentor: mag. art. Blanka Tkalčić

Jacques Offenbach
(1819. 1880.)

Elle a fui, arija Antonie iz opere *Hoffmanove priče*

Giacomo Puccini
(1858. - , 1924.)

Donde lieta uschi, arija Mimi iz opere *La Bohème*

Lucija Spevec, sopran
prof. Vesna Leljak- Petković, klavir
mentor: prof. Darija Hreljanović

W.A. Mozart Aprite un po' quegli occhi, arija Figara iz opere
Figarov pir

Giacomo Puccini Vecchia zimarra, arija Collina iz opere *La Bohème*

Dinko Klinec, bariton
prof. Vesna Leljak-Petković, klavir
mentor: prof. Darija Hreljanović

Richard Wagner Träume, iz ciklusa *Wesendonk-Lieder*

Blanka Tkalčić, mezzosopran
prof. Danijel Oto, klavir

U godini u kojoj Glazbena škola u Varaždinu svečano obilježava 190. obljetnicu postojanja održavanjem niza manifestacija i koncerata hrvatska glazbena javnost obilježava i 155. obljetnicu rođenja **Milke Trnine**, slavne hrvatske sopranistice koja je bila rođena 19. prosinca 1863. godine u skromnoj obitelji mlinara u malom moslavačkom mjestu Vezišću, danas u Općini Križ, a preminula u Zagrebu 18. svibnja 1941. godine. Po Milki Trnini nazvane su nagrada i diploma koju od 1958. godine dodjeljuje Hrvatsko društvo glazbenih umjetnika, što znači da se ove godine obilježava 60. obljetnica te najuglednije strukovne nagrade koju se dodjeljuje glazbenicima za posebne umjetničke domete. Nadalje, u Zagrebu je 2003. godine grupa entuzijasta okupljenih oko dirigenta Antuna Petrušića utemeljila Udrugu poklonika Milke Trnine, pa se prema tome u ovoj godini obilježava i 15. obljetnica rada udruge prvenstveno usmjerene na promoviranje imena slavne operne primadone kao i na pružanje podrške mladim pjevačima, učenicima i studentima solo pjevanja, na njihovom putu ostvarivanja pjevačkog poziva kao životne profesije. Pa kada svemu dodam i činjenicu da je u povodu 150. obljetnice rođenja Milke Trnine Općina Križ 2013. godine objavila monografiju *Milka Trnina*, dakle već pet godina javnost ima na raspolaganju vrlo opsežnu i znanstveno obrađenu monografiju u kojoj se nalaze bitni podaci iz životopisa i karijere sopranistice svjetskoga glasa, navela sam važne obljetnice koje uključivanje večeri posvećene Milki Trnini u okvir

proslave 190. obljetnice Glazbene škole u Varaždinu doista čine u potpunosti opravdanim. Zahvalnost ide ravnatelju i profesorima koji ovaj koncert omogućuju!

Varaždinska pjevačka tradicija, velika operna imena koja su pohađala varaždinsku Glazbenu školu, kao i ostali glazbenici koji su u profesiju krenuli iz Varaždina i osvarili važne karijere kao solisti i kao pedagozi, činjenice su itekako dobro poznate i ne samo u našoj hrvatskoj domovini. O ostvarenom ugledu svjedoče dakako i dobivene Nagrade Milka Trnina Hrvatskog društva glazbenih umjetnika pa se tako na popisu dobitnika Diplome Milka Trnina 1990. godine nalaze Zbor i orkestar Muzičke škole Varaždin a tijekom proteklih šest desetljeća dobitnici Nagrade Milka Trnina bili su Jurica Murai, Nada Puttar Gold, Ruža Pospiš Baldani, Višnja Mažuran, Josip Klima, Nevenka Petković-Sobjeslavski, Lidija Horvat-Dunjko i Vlatka Oršanić.

Milka Trnina kao umjetnica i kao povijesni lik umjetnice, koja je živjela doduše u sasvim drugom vremenu i bila suočavana s drukčijim društvenim i životnim uvjetima, danas još uvijek može biti uzor i inspiracija. Školovana u Zagrebu i s diplomom iz Beča, postala je operna primadona čije su pjevanje i gluma oduševljavali njezine suvremenike i poticali glazbene kritičare njezina vremena na pisanje osvrta ispunjenih pohvalama i divljenjem prema njezinu glasu i umijeću predstavljanja opernih, napose wagnerijanskih likova. Bila je jedna od najomiljenijih opernih primadona tijekom četvrt stoljeća, koliko je trajala njezina izuzetno cijenjena prisutnost na opernim pozornicama i koncertnim podijima diljem Europe, u Grazu, Leipzigu, Bremenu, Münchenu, Londonu, sve do njujorškog Metropolitana i dakako u Zagrebu.

Nažalost, Milka Trnina bila je isuviše kritična i nije dozvoljavala snimanja, zacijelo i zbor pomanjkanja povjerenja u tadašnje mogućnosti zvučnih zapisa, pa mi danas nemamo na raspolaganju druge izvore kojima bismo slijedili njezinu umjetnost osim kritičkih osvrta u novinskim člancima. Ali, ono što nalazimo dovoljno je uvjerljivo za spoznaju o ugledu koji je hrvatska operna diva ostvarivala svugdje gdje je nastupala. Dakako, svijet je znao da je njezina domovina Hrvatska, jer je uvijek isticala svoje podrijetlo. I toj Hrvatskoj, Zagrebu kao polazištu u kojemu je bila odgojena i iz kojega je krenula u svijet, Milka Trnina se vratila nakon što je bila pogođena „sudbinskim udarcem“, nemogućnošću daljnjeg nastupanja zbog poteškoća koje joj je prouzročio *nercus facialis*. Ili, možda je glamurozna karijera došla do svojega „prirodnoga kraja“ i tada tek četrdesetčetvorogodišnja umjetnica nije željela niti u jednom detalju

zasjeniti svoje najveće uspjehe kojemu su se divili toliki uglednici, poput Giacoma Puccinija, čija je bila prva Tosca u Metropolitanu ili pak Cosima Wagner, koja ju je angažirala kao Kundry u Bayreuthu. Da bi kasnije naša Milka bila prva Kundry u prvoj izvedbi *Parsifala* i na velikoj pozornici Metropolitana.

Polaznici Glazbene škole u Varaždinu sa svojim su vrsnim pedagogima i pratiteljima na klaviru pripremili doista lijep i zanimljiv program koji obuhvaća operne arije genija kakav je bio Wolfgang Amadeus Mozart ili pak velikana poput Giacoma Puccinija i Jacquesa Offenbacha te hrvatskog opernog maga Ivana pl. Zajca. Posebna zahvalnost profesorici-mentorici mag. art. Blanki Tkalčić da će nam na kraju izvesti prelijepu Wagnerovu popjevku *Träume* kao posebni hommage umjetnici koja se proslavila kao heroína Wagnerovih glazbenih drama.

Učiti pjevanje nedvojbeno znači posvećivanje jednoj od osobito plemenitih profesija. Milka Trnina u svoje je vrijeme putovala još vrlo sporim prijevoznim sredstvima a da bi stigla do New Yorka morala je s teticom Laurom, svojom vjernom pratiteljicom, podnositi dugotrajno i naporno putovanje prekooceanskim plovilom. Pa ako se putem prehladila, morala je čak i odustati od nastupa i onda kada je tako mukotrpno stigla do pozonice Meta. Mladi naraštaji danas mnoge te probleme više možda niti ne razumiju. Ali, odricanja su im poznata. Poznato im je da je neophodno učiti i vježbati uporno, marljivo i strpljivo, a glas, to najosjetljivije od svih „glazbala“ osobito je zahjevan kada je riječ o nužnosti odricanja od mnogih lagodnosti.

Sjećanje na Milku Trninu živi i dalje i ona je to svojim svjetlim primjerom itekako zavrijedila. Monografija *Milka Trnina*, čija sam urednica i jedna od autorica, izvor je spoznaja koje zacijelo mogu biti vrlo korisne i upozoriti mlade naraštaje na lik i vrhunske domete koje je umjetnica, u svoje vrijeme priznata hrvatska operna primadona, svojim bogodanim glasom postizala. Mi iz Udruge poklonika Milke Trnine, a osobno sam u drugom mandatu predsjednica te male ali aktivne udruge, svjesni smo da je neophodno upozoravati na zahtjevan poziv opernog umjetnika i da je itekako korisno podržavati mlade pjevačice i pjevače na njihovim prvim koracima na putu životnoga poziva za koji je je Milka Trnina zapisala:

„Umjetnički je život težak i mučan, svim time, da još jednom na svijet dođem i da mogu birati, ne bi drugo zvanje odabrala“!!

Dr. sc. Zdenka Weber